

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 52/2005 rd

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av lagen om främjande av invandrades
integration samt mottagande av asylsökande**

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (RP 166/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialplanerare Eeva Vattulainen, arbetsministeriet
- lagstiftningsråd Eija Siitari-Vanne, justitieministeriet
- professor Teuvo Pohjolainen.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- juris doktor, docent Pekka Lämsineva
- professor Olli Mäenpää.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande. Syftet är att effektivisera och påskynda integrationen av invandrare. I propositionen finns bl.a. bestämmelser om program för integrationsfrämjande och om integrationsplaner.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006.

I motiven till lagstiftningsordning speglar regeringen förbudet att söka ändring mot rättskyddet i 21 § i grundlagen. Regeringen menar att lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning men ser det trots allt önskvärt att riksdagen ber grundlagsutskottet yttra sig om propositionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt 44 § 1 mom. i lagförslaget får i fråga om ordnandet av åtgärder som främjar integration ändring inte särskilt sökas genom besvär. Överklagandeförbudet gäller också i 10 § 3 mom. avsedda beslut som Arbetskraftsbyrån fattat om integrationsfrämjande åtgärder kan jämföras med Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller vissa arbetsmarknadsåtgärder.

Var och en har enligt 21 § 1 mom. i grundlagen rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Utskottet har tidigare ansett att förbudet att söka ändring i ett beslut om jämförande från Arbetskraftsbyrån är förenligt med grundlagen, om det är klart att lagenligheten i integrationsplanens innehåll på ändringssökandens begäran kan bedömas exempelvis vid behandlingen av besvär över beslut om beviljande av eller avslag på ansökan om arbetsmarknadsstöd eller utkomststöd (GrUU 20/1998 rd, s. 2). Som 44 § 1 mom. är formulerat i förslaget får ändring inte "särskilt" sökas, vilket tyder på att det är tillåtet att överklaga ett beslut om jämförande i samband med huvudfrågan (GrUU 40/2000 rd, s. 3/II). Förbudet att söka ändring i ett beslut som Arbetskraftsbyrån fattat med stöd av 10 § 3 mom. strider alltså inte mot 21 § i grundlagen.

Rätten till en integrationsplan eller förvägrande av en sådan förefaller enligt lagförslagens 11, 11 a och 11 b § och 12 § 4 mom. i vissa fall kunna inverka på den enskildes rättigheter och skyldigheter på ett sätt som kräver direkt rättsskydd. Det föreslagna besvärsförbudet "i fråga om ordnandet av åtgärder som främjar integration" sträcker sig i och med grundlagens 21 § inte utan specifikation till sådana beslut, menar utskottet. De egentliga åtgärderna för att främja integration är däremot i regel s.k. reella förvaltningsåtgärder som man t.ex. inte fattar ett i förvaltningsprocesslagens 5 § avsett överklagbart beslut om och som därmed inte kan överklagas. Förbudet är helt onödigt till denna del. Eftersom onödiga förbud mot ändringssökande bör undvikas på grund av 21 § i grundlagen (GrUU 40/2002 rd, s. 7/II), bör förbudet att anföra besvär i fråga om ordnandet av åtgärder som främjar integration strykas i lagförslaget, anser utskottet.

Utlåtande

Med stöd av det ovan anförda anför grundlagsutskottet

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 23 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Arja Alho /sd
medl. Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /cent
Markku Rossi /cent

Simo Rundgren /cent
Arto Satonen /saml
Astrid Thors /sv
Jan Vapaavuori /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst
Arto Seppälä /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.